

Souhrnná teritoriální informace Sýrie

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským
úřadem ČR v Damašku (Sýrie) ke dni 01.06.2015

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.10)
3. Vztahy země s EU (s.20)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.21)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.23)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.24)
7. Kontakty (s.36)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Podkapitoly:

- 1.1. Oficiální název státu, složení vlády
- 1.2. Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)
- 1.3. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.
- 1.4. Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let
- 1.5. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba
- 1.6. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)
- 1.7. Daňový systém

1.1. Oficiální název státu, složení vlády

Název státu:

- **Syrská arabská republika**
- anglicky: Syrian Arab Republic
- arabsky: al-Džumhúríja al-arabíja as-súríja

Složení vlády (anglická transkripce):

- Předseda vlády – Wael al-Halqi
- Ministr obrany – Gen. Fahd Jassem al-Frej
- Vicepremiér a ministr zahraničních věcí a ministr pro expatrioty – Walid al-Muallim
- Vicepremiér a ministr místní správy – Ommar Ibrahim Ghalawanji
- Ministr vnitra – Gen. Mohammad Ibrahim al-Shaar

- Ministr financí – Ismail Ismail
- Ministr ekonomiky a zahraničního obchodu: Humam al-Jazairi
- Ministr průmyslu – Kamal Eddin Tumeh
- Ministr ropy a minerálních zdrojů – Suleiman al-Abbas
- Ministr elektřiny – Imad Mohammad Deeb Khamis
- Ministr zemědělství a agrárních reforem – Ahmad al-Qadri
- Ministr zavlažování a vodních zdrojů – Kamal al-Sheikha
- Ministr komunikací a technologie – Mohammed al-Jalali
- Ministr bydlení a stavebnictví – Mohammed Ghazal
- Ministr pro veřejné práce - Hussein Arnous
- Ministr dopravy – Ghazwan Kheir Bek
- Ministr turistiky – Bishr Yazigi
- Ministr zdravotnictví – Nizar Wehebe Yazigi
- Ministr práce – Nizar Yazigi
- Ministr sociálních věcí: Kinda al-Shammat
- Ministr kultury – Issam Khalil
- Ministr školství – Hazwan Al-Waz
- Ministr vyššího školství – Mohammed al-Mardini
- Ministr informací – Omran Ahed al-Zoubi
- Ministr pro národní usmíření - Ali Haidar

- Ministr spravedlnosti – Najm Hamad al-Ahmad
- Ministr náboženství – Mohammad Abdul-Sattar al-Sayyed
- Ministr pro prezidentské záležitosti – Mansour Fadlallah Azzam
- Ministr životního prostředí - Nazira Farah Sarkis
- Ministr pro administrativní rozvoj - Hassan al-Nouri
- Ministr bez porfeje - Hassib Elias Shammas
- Ministr bez porfeje - Mohammad Mutia Moayyad
- Ministr bez porfeje - Abdullah Khalil Hussein
- Ministr bez porfeje - Jamal Shaaban Shahin

1.2. Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

Podle statistik The Economist Intelligence Unit žilo v Sýrii roce 2011 22,9 milionu obyvatel. V souvislosti s probíhajícím konfliktem dochází k výrazným demografickým změnám, které dosud nejsou podrobně zmapovány. Níže proto uvádíme údaje z doby před vypuknutím války. Koncem května 2015 UNHCR evidovala řádově 4 miliony syrských uprchlíků v zahraničí, k nim je třeba přičíst dalších zhruba 7 milionů vnitřních vysídlelců.

Národnostní skupiny: 90 % syrští Arabové a dále Kurdové (zhruba 8 %), Arméni, skupiny Čerkesů, Turků, Turkmenů, Peršanů, Židů a Romů. V oficiálních statistikách se národnostní složení obyvatel neuvádí, s výjimkou palestinských utečenců, kterých bylo v Sýrii k 31. 12. 2006 celkem 430 tisíc. K tomu je nutné připočítat řádově 50 tis. neregistrovaných, což dohromady tvoří cca 2,7 % obyvatel žijících na území Sýrie a dále pak početnou skupinu Kurdů bez syrského občanství na severu země. V posledních letech přibyla ještě početná skupina iráckých utečenců.

Náboženské složení: sunitští muslimové 74 %, alavitští muslimové 12 %, křesťané 10 %, drúzští muslimové 3 %, a malý počet dalších muslimských sekt, Židé. Křesťané jsou rozděleni do řady církví - maronitská, ortodoxní (řecká, arménská, syrská), protestantská, římsko-katolická, nestoriánská, chaldejská.

1.3. Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

Syrský statistický úřad od vypuknutí ozbrojeného konfliktu v roce 2011 makroekonomická data nezveřejnil, níže uvádíme údaje publikované The Economist Intelligence Unit. Predikce dalšího vývoje syrské ekonomiky je obtížná a bude záviset na vývoji (a případném ukončení) stávající války.

Hrubý domácí produkt

	2010	2011	2012	2013	2014
HDP v běžných cenách (mil. USD)	60 185	52 589	43 976	41 254	36 484
Reálný růst HDP (%)	3,2	-3,5	-19,5	-20,6	0,5
Inflace spotřebitelských cen (%)	4,4	4,8 %	37,4	89,6	26

Obyvatelstvo (mil.)	21,5	21,8	21,2	19,1	18,1
Celkový zahr. dluh (mld. USD)	18,9	32,2	48,3	53,4	58,9

Zdroj: Economist Intelligence Unit

Podíl na tvorbě HDP podle odvětví (reálné změny v %)

	2010	2011	2012	2013	2014
Služby	5,6	-5,0	-12	-21	-0,1
Průmysl	7,8	-3,3	-32,8	-20,6	0,8
Zemědělství	-9,6	0	-21	-15	-6

Zdroj: Economist Intelligence Unit

Nezaměstnanost

Některé zdroje (EIU) odhadují nezaměstnanost ve výši 30 %. Reálně však dosahuje pravděpodobně mnohem vyšších čísel, až 60 %. Polovina obyvatel Sýrie se podle OSN nachází pod prahem chudoby.

Devizový kurs, stabilita měny

SYP/USD	2010	2011	2012	2013	2014
	46,7	55,89	77,27	140,81	180,35

Syrská lira není volně směnitelnou měnou. Sýrie měla až do léta 2002 tři pevné směnné kurzy: oficiální kurs 11,23 SYP/USD sloužící k přepočítávání některých makroekonomických a rozpočtových ukazatelů a dovozu důležitých surovin, kurs 23 SYP/USD používaný k přepočtu deklarovaných dovozních celních hodnot výrobních vstupů a tzv. „kurs sousedních zemí“ 46 SYP/USD aplikovaný na všechny ostatní transakce (cca 85 % všech dovozů, 100 % vývozu a přepočet zahraničních investic).

Nedůvěra obyvatel v syrský bankovní sektor a dlouhotrvající konflikt způsobily, že většina movitějších obyvatel a podnikatelů má své úspory uloženy v zahraničí. Soukromé firmy mají k úvěrům od syrských státních bank velice omezený přístup. V kursové politice se po období několika kursů využívá již jen kurs stanovený [Centrální bankou Sýrie](#). Povolení činnosti soukromých bank si vyžádalo i změny v bankovních převodech. Transfer finančních prostředků je však výrazně ovlivněn uplatňovanými mezinárodními sankcemi.

1.4. Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Bližší informace o státním rozpočtu nejsou od vypuknutí syrské občanské války k dispozici. V obecnější rovině je známo, že režimu se daří udržovat rozpočet mj. omezením výdajů zhruba o 1/3 ve srovnání s rokem 2010. Došlo ke snížení subvencí na celou řadu druhů zboží, v případě pohonných hmot až o 500%. Platy státních zaměstnanců byly nominálně jen mírně navýšeny, vzhledem k míře inflace jsou však reálně hluboko pod úrovní mezd z roku 2010. Sýrie je dnes závislá na vnějších zdrojích. Hlavním finančním podporovatelem syrského režimu je Írán.

1.5. Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

Platební bilance, devizové rezervy

položky platební bilance (mil. USD)

	2010	2011	2012	2013	2014
zboží: vývoz (FOB)	12 273	10 288	3 876	1 939	2013
zboží: dovoz (FOB)	-15 936	-17 598	-10 811	-7 552	-7 570
bilance služeb	3 860	429	32	-456	-301
bilance běžného účtu	-367	-7 726	-6 740	-4 899	-4 227
platební bilance celkem	950	837	1 035		
devizové rezervy	19 519	14 443	4 793	1 895	1 428

Zdroj: Economist Intelligence Unit

Zahraniční zadluženost, dluhová služba

	2010	2011	2012	2013	2014
zahraniční dluh celkem mil. USD	4 294	4 724	5 512	7 175	8 039
spláceno	626	624	1	1	0
splátky	508	509	0	0	0
úrok	119	115	1	1	0

Zdroj: odhad EIU

Ve snaze vylepšit svoji nevalnou mezinárodní pověst neseriózní dlužnické země a s ohledem na politické rozhodnutí začlenit zemi do mezinárodního obchodního a investičního prostředí s prioritou užšího sepjetí s EU, zahájila Sýrie v druhé polovině 90. let proces postupné konsolidace svých zahraničních dluhů s prioritou vyřešení dluhů nejprve k největším potencionálním investorům a poskytovatelům rozvojové pomoci.

Sýrie tak zatím postupně podepsala dohody o narovnání dluhu s Francií, Velkou Británií, Světovou bankou, Japonskem, Itálií, Německem (včetně dluhu k NDR), Iránem, Maďarskem, Polskem, ČR, SR a Ruskem.

Klíčovou byla zcela určitě pro Sýrii dohoda o vypořádání syrského státního dluhu s Ruskem z ledna 2005. Podle dostupných oficiálních zdrojů a informací z diplomatické komunity činil syrský dluh vůči RF 14,5 mld. USD, jako celková vykalkulovaná částka zahrnující i úroky. Dluh představuje prakticky ze 100% pohledávky za vývozy vojenského materiálu do Sýrie. V prvních předkolech jednání odpustila ruská strana Sýrii částku 1,1 mld. USD, čímž se částka zmenšila na výchozí sumu pro moskevská jednání 13,4 mld. USD. V rámci jednání pak poskytla ruská strana „nemalý“ ústupek 9,8 mld. USD. Ze zůstatku 3,6 mld. USD (tedy 27 % celkově uznaného dluhu) budou Sýrii dvě třetiny tj. 2,1 mld. USD splacené vývozem syrského zboží do Ruska a rovněž formou společných investic v Sýrii. Pro tento účel zřídí Centrální banka v Damašku zvláštní účet ve prospěch RF a bylo dohodnuto, že pro tyto finanční transakce bude uplatněn přepočítací kurz 11,2 SYP za 1 USD. Zbývající jedna třetina dluhu činící 1,5 mld. USD bude Rusku splacena v hotovosti v USD a to bankovními převody ve 20 stejných splátkách v období 10 let. Bude se tedy jednat o půlroční splátky 75 mil. USD.

Zahraniční dluh vůči ČR byl definitivně vyrovnán podpisem Dodatkového protokolu k trilaterální dohodě řešící otázku dluhu SAR vůči ČR a SR během návštěvy ministra financí ČR Miroslava Kalouska v Damašku v květnu 2008.

1.6. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Od svého znárodnění v roce 1963 až do počátku roku 2004 byl syrský bankovní sektor zcela ve vlastnictví a pod kontrolou státu, který jeho fungování svázal spoustou administrativních direktiv a izoloval ho od kontaktu a vlivu světových finančních trhů. Banky ztratily samostatnost v rozhodování a staly se jen součástí místní administrativní hierarchie. Úloha státních bank v ekonomice se omezila více méně pouze na úvěrovou podporu státních podniků. Soukromý sektor byl tak z převážné většiny odkázaný na své vlastní zdroje, které si ukládal v zahraničí. Se vstupem soukromých bank na syrský trh počátkem roku 2004 by se však tato situace měla postupně zlepšit. S ohledem na důležitost bankovního sektoru pro rozvoj soukromého podnikání a vstup přímých zahraničních investic se reforma zkosnatělého bankovního sektoru stala klíčovým prvkem vládních reforem syrské ekonomiky.

V roce 2003 vyšel reformní dekret č. 33/2003, kterým se upravuje dovoz a vývoz valut a deviz. Dekretem se ruší předchozí dva zákony, konkrétně zákon č. 24/1986, podle kterého bylo držení valut trestné, a jeho novela č. 6/2000, která sice umožnila držení valut a existenci devizových kont, ale zakazovala jejich vývoz a obchodování s nimi pod trestem odnětí svobody od 3 měsíců do 5 let. Nový dekret 33 převádí nakládání s devizovými prostředky z oblasti trestního práva do oblasti správního řízení (vývoz a směna valut v rozporu s příslušnými předpisy bude jen přestupkem) a umožňuje úpravu této oblasti pouze prováděcími předpisy ministerstva ekonomie a zahraničního obchodu. „Zlegalizování“ dovozů a vývozu deviz a valut a obchodování s nimi bylo prvním předpokladem pro vytvoření mechanismu fungování soukromých bank, směnár a transferů do zahraničí z titulu předchozích investic, jejichž statut nespadá do působnosti zákona o investičních pobídkách č. 10/91.

Na základě politického rozhodnutí strany Baath z listopadu 2000 povolit v Sýrii existenci soukromých bank byl vydán zákon 28/2001 a prováděcí vyhláška Ministerstva ekonomie a zahraničního obchodu č. 2060 z 26. 9. 2001, podle kterých soukromé banky budou mít formu akciových společností s majoritou (alespoň 51 %) syrského kapitálu (státního či soukromého). Kapitál nových bank musí být nejméně 1,5 mld. SYP (cca 30 mil. USD) a podíl akcií vlastněných fyzickou osobou je omezen na 5 % celkového základního jmění, právnická osoba může vlastnit max. 49 %. Se zákonem 28/2001 byl souběžně vydán i zákon 29/2001 upravující existenci bankovního tajemství. Legislativní opatření z roku 2010 umožňují zvýšit podíl zahraničních subjektů v soukromých bankách až na 60 %.

Aktuálně v Sýrii působí řada soukromých bank, z nichž nejvýznamnějšími jsou:

- [Banque Bemo Saudi Fransi](#)
- [Bank of Syria and Overseas](#)
- [Bank Audi Syria](#)
- [Syria International Islamic Bank](#)
- Bank Byblos Syria

- [Cham Bank](#)
- [Syria International Islamic Bank](#)
- Al Baraka Bank
- Arab Bank

Soukromé banky mohou přijímat vklady a poskytovat úvěry v SYP a přijímat vklady v zahraniční měně, které však nelze transferovat do zahraničí. Proto mohou otevírat L/C pouze na jejich zahraniční účty. V případě příjmu transferů ze zahraničí není nakládání s nimi omezeno. Vzhledem k tomu, že zatím neexistuje plná vnitřní směnitelnost syrské libry, je prodej valut, či deviz omezen platnými zákony (např. pouze na dovoz určitého zboží, zejména investičního charakteru, platby za lékařské ošetření v zahraničí atd.).

Syrské banky hlásí relativně dobré výsledky i během probíhajícího konfliktu, to však především díky svým devizovým rezervám, které velmi výhodně zúročily během poklesů kurzu syrské libry.

1.7. Daňový systém

Nepříliš průhledný daňový systém v Sýrii nutí ke konstatování, že neexistuje jediná a jednotná daň (z příjmu), nýbrž několik různých druhů daní, které jsou rozhodnutím vlády uvaleny na různé subjekty za různá plnění. Dílčí vládní rozhodnutí pak směřují k zajištění příjmové složky rozpočtu výběrem vyšších prostředků a nebo k preferenci různých odvětví (snížení nebo odstranění tarifů v případě nových projektů po určitou dobu) nebo naopak k jejich represí (poplatky spojené s provozem osobních vozidel na naftový pohon).

V zásadě se daně dělí na dvě skupiny:

Daň z příjmu:

Zahrnuje daně z příjmu společností, osob samostatně výdělečně činných a dalších poplatníků provozujících vlastní živnost a týká se také nerezidentů působících v Sýrii podle místních zákonů.

Vztahuje se také na zástupce zahraničních společností, agentury zastupující národní či zahraniční korporace, obchodní a průmyslové podniky vlastněné zahraničními subjekty, stejně jako na osoby v zaměstnaneckém poměru vůči jinému subjektu. Do této skupiny patří také daň ze zisku z obchodu s cennými papíry, daň z poskytnutých úvěrů, bankovních úroků, fondů, pojištění a loterijských her.

Zvláštní skupina daní:

Sem spadají zvláštní platby jako je například kolkovné, daň z nemovitosti a z půdy.

Daňové tarify

- 10 % z hrubého příjmu pro příjmovou kategorii od 5000 do 200.000 SYP,
- 15 % z hrubého příjmu pro příjmovou kategorii od 200.000 do 500.000 SYP,
- 20 % z hrubého příjmu pro příjmovou kategorii od 500.000 do 1.000.000 SYP,
- 24% z hrubého příjmu pro příjmovou kategorii od 1.000.000 do 3.000.000 SYP,
- 28% z hrubého příjmu pro příjmovou kategorii převyšující 3.000.000 SYP.

Zvláštní tarify jsou pak uplatňovány podle následujícího příkladného klíče:

- Akciové společnosti podléhají tarifu daně od 14 do 22 % z hrubého příjmu.
- Příjmy státních společností, příjmy Syrské ropné společnosti a Syrské plynárenské společnosti podléhají tarifu daně ve výši 28 % z hrubého příjmu.
- Soukromé bankovní instituce platí příjmovou daň ve výši 25 %.
- Pojišťovací společnosti podléhají tarifu 15 až 20 % z hrubého příjmu.
- Směnárný peněz odvádějí 25 % z hrubého příjmu.

Ke dni 30/12/2004 vstoupil v účinnost nový daňový předpis č. 60, který zásadním způsobem upravuje daňovou zátěž pro „Non Resident Companies“.

Předchozí zákon č. 24 (vydaný 13/11/2003) již osvobozoval „Non Resident Companies“ od platby daní za hmotné dodávky a sazba stanovená pro zdanění služeb byla stanovena jednotně ve výši 10 + 2 % z celkové hodnoty služeb.

Aktuální daňový předpis č. 60 zásadně předpis č. 24 nemění, pouze rozděluje daňovou sazbu fakturovaných služeb do dvou kategorií :

- služby pro petrolejářský sektor, které podléhají dani ve výši 7 + 3 % z hodnoty služeb;
- služby pro ostatní sektory (potravinářský, strojírenský, gumárenský etc.) s daní 5 + 2 % z hodnoty služeb.

Novelizací dále došlo ke snížení daňové sazby pro kontrakty, kde nabízející přesně nespecifikuje (ať už účelově, či opomenutím) rozdělení celkové ceny na hmotné dodávky a služby. Tato sazba je aktuálně 3 + 1 % z celkové fakturované hodnoty kontraktu.

Daň z projektů i nadále odvádí daňovému úřadu zákazník, který o aplikovatelnou částku snižuje platby dodavatelům/kontraktorům.

Zahraniční společnosti, které uzavřely smlouvu (subdodávka) se syrským nebo zahraničním subjektem jsou povinny příslušnou daň odvádět (odečíst) přímo ze svých faktur a zaplatit finančnímu úřadu ve lhůtě stanovené zákonem, tj. do 15. dne následujícího měsíce.

Podle ustanovení dekrety číslo 44 z roku 2005, se z každé smlouvy uzavřené se syrskou stranou musí platit kolkovné („stamp fee“). Sazba činí 0,4% z hodnoty zakázky (za každou kopii smlouvy). V tendrech pro veřejný sektor je vždy uvedeno, že dodavatel („kontraktor“) by měl platit za obě kopie, tj. 0,8% celkem. Lhůta určená k zaplacení kolkovného je stanovena na 30 dnů od data zahájení projektu („Commencement Date“), jinak hrozí pokuta ve výši dvojnásobku hodnoty kolkovného.

Za daňové úniky hrozí jak finanční postihy, tak tresty odnětí svobody a zbavení členství v obchodní, průmyslové či agrární komoře. V praxi je možné snížit daňový základ cestou započítání nákladů v podobě různých půjček na vyplacení mezd, využití investičních pobídek, sociálních odvodů, příspěvků na mimořádné a řádné zaměstnanecké fondy, podpor schválených státem regulovaných odděleně podle profesních kategorií. Daňový základ nelze snížit kapitálovými výdaji, které vedou k navýšení jmění společnosti a výdaji, které jsou odměnou pro management společnosti.

Ochranné prostředky

Obecně může být daňová povinnost subjektem ochranných (opravných) prostředků prostřednictvím soudních nebo správních opatření, které spadají do kompetence Ministerstva financí nebo správních či trestních soudů, které mohou rozhodnout o nezákonnosti uložené daně nebo o jejím snížení. Plátce daně může být vyzván k zaplacení dočasné daně a má právo vznést vůči výměru daně protest do 30 dní. Zdanění a opravné prostředky jsou předmětem častých sporů týkajících se správnosti a spravedlnosti výkladu pravidel. Z tohoto důvodu byly ustanoveny opravné a smírčí instituce s cílem napravit pochybení ve výměře daní.

Nerezidenti - právnické i fyzické osoby jsou povinny platit příslušné daně i ze základu, který pochází z obchodního vztahu s jiným nerezidentem působícím v Sýrii.

Zákonem č. 25/2003 zaměřeným na boj s daňovými úniky mají jmenovaní zástupci Ministerstva financí právo vyšetřovat podezření z daňových úniků a pod podmínkou utajení prověřovat informace využitě při výměření daňového základu.

Dohody o zamezení dvojího zdanění

Sýrie má uzavřené dohody o zamezení dvojího zdanění s následujícími zeměmi: Itálie, Francie, Polsko, Bulharsko, Ruská federace, Malta, Kypr, Bělorusko, KLDL, Indie, SAE, Alžírsko, Tunis, Irán, Pákistán,

---

Jordánsko, Kuvajt, Súdán. Dohoda o zamezení dvojímu zdanění mezi SAR a ČR byla podepsána v květnu 2008 a účinnosti nabyla v prosinci 2009.

2. Zahraniční obchod a investice

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

Podrobnější data o syrské obchodní bilanci nejsou od vypuknutí konfliktu k dispozici. Z informací uvolněných Syrskou exportní agenturou vyplývá, že v roce 2012 došlo k propadu vývozu z 7,21 mld. USD v roce 2011 na 185 mil. USD. Dovoz klesl z 16,57 mld. USD v roce 2011 na 3,58 mld. USD v roce 2012. Ve 2. polovině roku 2014 však došlo poprvé od začátku konfliktu k drobnému růstu exportu (ve srovnání s rokem v 2010 jde však o zanedbatelné objemy).

	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Syrský vývoz (FOB):						
v mil. USD	5 142	6 132	10 100	10 350	13 982	10 283
podíl státního sektoru	77 %	76 %	75 %	70 %		
podíl soukromého sektoru	23 %	24 %	25 %	30 %		
Syrský dovoz (FOB):						
v mil. USD	4 844	5 261	10 200	10 200	15 978	13 105
podíl státního sektoru	29 %	28 %	29 %	29 %		
podíl soukromého sektoru	71 %	72 %	71 %	71 %		
Obchodní bilance:						
v mil. USD	298	871	-100	150	-1 996	-2 822

Zdroj: Central Bureau of Statistics – Statistical Abstract, EIU

2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Aktuální data nejsou k dispozici.

Syrský dovoz - podíl hlavních skupin zemí (v %)

	2003	2004	2005	2006	2007	2009
Arabské země	9,4	12,0	13,1	13,2	13,0	12,0
Evropská Unie	38,3	29,8	31,5	31,6	31,4	21,1
SVE, Rusko, Čína, Kuba	18,7	16,2	16,1	16,8	16,9	18,4
USA, Kanada	5,7	6,4	6,3	6,1	6,2	1,8
Ostatní (Japonsko, Írán, Indie, atd.)	27,8	35,6	33,0	32,3	32,4	

Zdroj: Central Bureau of Statistics, IMF

Podíl Evropské Unie na syrském dovozu klesl v posledních předválečných letech, které zachycují výše uvedené statistiky, až na 21 % zejména na úkor dovozu z Číny, arabských zemí a Turecka. Obchod s arabskými zeměmi pozitivně ovlivnilo zejména uzavírání bilaterálních dohod o volném obchodu vyvolaných dohodou Ligy arabských států o založení Všeobecné arabské zóny volného obchodu v roce 2005. Zóna volného obchodu s Tureckem podle dohody, která vstoupila platnost v roce 2007 raketově podpořila vývoz Turecka do Sýrie, kdy za prvních šest měsíců roku 2010 bylo do Sýrie vyvezeno zboží za 828 mil. USD, což představuje nárůst oproti stejnému období roku 2009 o 38 %.

Syrský dovoz - podíl hlavních zemí, 2009

	EUR, mil.	%
EU27	3 370,4	21,1
Saúdská Arábie	1 623,9	10,2
Čína	1 606,5	10,1
Turecko	1 120,7	7,0
Egypt	1 035,3	6,5
Spojené arabské emiráty	798,1	5,0
Rusko	786,6	4,9

Libanon	661,7	4,1
---------	-------	-----

Zdroj: IMF

Syrský vývoz - podíl hlavních skupin zemí (v %)

	2003	2004	2005	2006	2007	2009
Arabské země	15,4	21,2	20,3	22,4	22,6	22,1
Evropská Unie	72,9	65,6	65,1	66,3	66,4	25,0
SVE, Rusko, Čína, Kuba	2,0	2,0	2,0	2,0	2,1	1,8
USA, Kanada	1,2	2,0	1,9	2,0	1,8	2,5
Ostatní (Japonsko, Írán, Indie, atd.)	8,5	9,3	10,7	7,3	7,1	

Zdroj: Central Bureau of Statistics, IMF

Syrský vývoz - podíl hlavních zemí, 2009

	EUR, mil.	%
Irák	2 560,6	30,4
EU27	2 098,8	25,0
Libanon	1 034,3	12,3
Egypt	576,1	6,8
Saúdská Arábie	425,8	5,1
Kuvajt	279,2	3,3
Spojené arabské emiráty	240,9	2,9
Turecko	211,6	2,5

Zdroj: IMF

2.3. Komoditní struktura

Syrský vývoz

Syrský vývoz dle skupin SITC rev. 3

		2003	2004	2005	2006	2007
0 Potraviny a živá zvířata						
	syřský vývoz v mil. USD	429,7	461,3	934,3	786,5	849,1
	podíl na celkovém vývozu v %	9,1	8,7	13,6	15,3	13,8
1 Nápoje a tabák						
	syřský vývoz v mil. USD	2,3	3,1	9,2	8,6	9,5
	podíl na celkovém vývozu v %	0,05	0,06	0,1	0,17	0,22
2 Suroviny nepoživatelné, kromě paliv						
	syřský vývoz v mil. USD	255,0	275,1	303,0	295,0	298,0
	podíl na celkovém vývozu v %	5,4	5,2	4,4	5,7	4,7
3 Minerální paliva, mazadla a příbuzné mat.						
	syřský vývoz v mil. USD	3 543,4	4 050,5	4 869,8	3 352,4	4 123,8
	podíl na celkovém vývozu v %	75,4	76,6	70,9	65,2	67,2
4 Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky						
	syřský vývoz v mil. USD	13,5	18,3	18,2	16,7	17,4

	podíl na celkovém vývozu v %	0,3	0,3	0,3	0,3	0,32
5 Chemikálie a příbuzné výrobky j.n.						
	syрский vývoz v mil. USD	43,6	48,1	79,7	89,6	84,4
	podíl na celkovém vývozu v %	0,9	0,9	1,2	1,7	1,4
6 Prům. zboží tříděné podle druhu mater.						
	syрский vývoz v mil. USD	228,5	214,8	303,2	285,5	305,6
	podíl na celkovém vývozu v %	4,9	4,1	4,4	5,6	4,9
7 Stroje a dopravní prostředky						
	syрский vývoz v mil. USD	10,5	32,9	44,3	41,9	37,4
	podíl na celkovém vývozu v %	0,2	0,6	0,6	0,8	0,5
8 Různé hotové výrobky						
	syрский vývoz v mil. USD	172,8	181,7	305,5	265,8	316,4
	podíl na celkovém vývozu v %	3,7%	3,4%	4,4%	5,2%	5,1%

Zdroj: Central Bureau of Statistics – Statistical Abstract

Ve sledovaném období mezi hlavní zbožové skupiny vývozu podle SITC patří: sk. č. 3 – minerální paliva, mazadla a příbuzné materiály, která tvoří v průměru 69,3 % vývozních příjmů v letech 2002 až 2006 (v podstatě jde pouze o ropu), dále sk. 0 – potraviny a živá zvířata s podílem 14,3 % (zejm. ovoce a zelenina, obilí a posledních letech i živé ovce), sk. č. 2 - suroviny nepoživatelné, kromě paliv (bavlna, fosfáty) s podílem 6,3 %, sk. č. 8 – různé hotové výrobky s podílem 6,7 % (zejména hotové oděvy a obuv) a sk. č. 6 – průmyslové zboží tříděné podle materiálu s podílem 4,8 % (zejména bavlněné látky a bavlněné přize).

Hlavní položkou syrského exportu (r. 2007) je ropa, živé ovce, zelenina, ovoce, oděvy a obuv, bavlna, textilní tkaniny a bavlněné příze, pšenice, fosfáty.

Syrský dovoz

Syrský dovoz dle skupin SITC rev. 3

		2003	2004	2005	2006	2007
0 Potraviny a živá zvířata						
	syrský dovoz v mil. USD	654,0	691,7	769,6	732,5	791,4
	podíl na celkovém dovozu v %	16,2	14,6	15,2	15,1	15,04
	podíl čes.vývozu na syr.dovoze v %	0,04	0,08	0,05	0,05	0,06
1 Nápoje a tabák						
	syrský dovoz v mil. USD	10,9	7,0	37,6	29,2	39,4
	podíl na celkovém dovozu v %	0,3	0,1	0,7	0,6	0,7
	podíl čes. vývozu na syr. dovoze v %	0,001	0,01	0	0	0
2 Suroviny nepoživatelné, kromě paliv						
	syrský dovoz v mil. USD	215,8	225,3	263,3	231,9	285,6
	podíl na celkovém dovozu v %	5,4	4,7	5,2	5	5,3
	podíl čes. vývozu na syr. dovoze v %	0	0,01	0	0	0,01

3 Minerální paliva, mazadla a příbuzné mat.						
	syřský dovoz v mil. USD	214,4	273,2	164,4	183,5	296,7
	podíl na celkovém dovozu v %	5,3	5,8	3,2	3,1	3,8
	podíl čes. vývozu na syr. dovoze v %	0	0	0	0	0
4 Živočišné a rostlinné oleje, tuky a vosky						
	syřský dovoz v mil. USD	101,9	39,7	45,4	58,3	89,3
	podíl na celkovém dovozu v %	2,5	0,8	0,9	1,2	1,3
	podíl čes. vývozu na syr. dovoze v %	0	0	0	0	0
5 Chemikálie a příbuzné výrobky j.n.						
	syřský dovoz v mil. USD	594,8	692,5	769,8	738,4	795,1
	podíl na celkovém dovozu v %	14,7	14,6	15,2	15,1	15,2
	podíl čes. vývozu na syr. dovoze v %	0,16	0,09	0,08	0,12	0,11
6 Prům. zboží tříděné podle druhu materiálu						
	syřský dovoz v mil. USD	1 260,7	1 482,2	1 464,3	1 472,2	1495,8
	podíl na celkovém dovoze v %	31,3	31,2	28,9	29,8	29,7

	podíl čes. vývozu na syr. dovozu v %	0,48	0,89	1,16	1,12	1,14
7 Stroje a dopravní prostředky						
	syrský dovoz v mil. USD	867,3	1 198,8	1 409,8	1 385,6	1 465,4
	podíl na celkovém dovozu v %	21,5	25,3	27,8	26,9	27,2
	podíl čes. vývozu na syr. dovozu v %	1,4	2,0	1,8	0,9	1,12
8 Různé hotové výrobky						
	syrský dovoz v mil. USD	92,4	119,9	131,1	126,7	136,5
	podíl na celkovém dovozu v %	2,3	2,5	2,6	2,6	2,5
	podíl čes. vývozu na syr. dovozu v %	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6
9 Zboží a transakce nespéc. jinde v SITC.						
	syrský dovoz v mil. USD	0	17	15	16	18
	podíl na celkovém dovozu v %	0	0,4	0,3	0,3	0,4

Zdroj: Central Bureau of Statistics – Statistical Abstract

Ve sledovaném období 2003–2007 mezi hlavní zbožové skupiny dovozu podle SITC patří: sk. č. 6 – průmyslové zboží tříděné podle materiálu, která tvoří v průměru 30,1 % hodnoty dovozu (zejm. ocel a ocelové výrobky, syntetické příze a tkaniny), dále sk. 7 – stroje a dopravní prostředky s podílem 27,5 % (zejm. výrobní stroje a linky, elektrické stroje a automobily), sk. č. 0 – potraviny a živá zvířata s podílem 15,1 % (zejm. obiloviny, káva, čaj, cukr, sušené mléko a vejce), sk. č. 5 – chemikálie a příbuzné výrobky s podílem 12,7 % (zejm. org. chemikálie, barviva, suroviny na výrobu plastů, hnojiva, farmaka) a sk. č. 2 – suroviny nepoživatelné, kromě paliv s podílem 4,3 % (zejm. dřevo, olejnatá semena a surová hnojiva).

Největší položky syrského dovozu v r. 2007 představují průmyslové zboží, stroje a dopravní prostředky, potraviny a chemikálie.

2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

V r. 1972 byla založena General Organization of Free Zones. Zón volného obchodu je v současnosti 8: přístavy Lattakia a Tartus, Aleppo, Damašek-Adra, Damašek-město, Damašek-letišťe a v roce 2000 založená společná syrsko-jordánská volná zóna na vzájemné hranici poblíž osad Jaber a Nasib v provincii Daraa. V roce 2001 byla otevřena zóna na syrsko-iráckých hranicích v oblasti Al Qaimu a od ledna 2005 funguje Arabská zóna volného obchodu.

Zahraniční, smíšené a místní společnosti se zde zaměřují především na obchodní činnost. V posledních letech se rozvíjí investice i do výrobní činnosti, která využívá levné pracovní síly.

Vláda nabízí násl. podmínky pro fungování:

- dovozní licence nejsou vyžadovány, pouze deklarace pro evidenční a inspekční účely
- reexportní omezení neexistují (s výjimkou vojenských materiálů)
- importované a skladované zboží nepodléhá daním a clu
- devizové operace nepodléhají devizovému režimu a restrikcím
- zboží z výrobních kapacit v zóně může být vyvezeno do Sýrie pouze na základě řádné dovozní licence.
- firmy a jejich zaměstnanci nemusejí platit daň z příjmu, jsou však povinni platit sociální pojištění.

V březnu 2003 vyšel zákon č. 40/2003, podle kterého došlo k rozšíření možných aktivit ve free zónách na oblasti služeb: bankovníctví, pojišťovnictví, elektronického obchodu, médií, zdravotnictví a turistiky.

2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Zahraniční investice v Sýrii jsou v tuto chvíli minimalizovány probíhajícím ozbrojeným konfliktem. Syrská ekonomika se však po skončení války neobejde bez zahraničních investic do obnovy země ve výši mnoha miliard USD. Vytvoření podmínek pro získání zahraničních investic, ať již přímých, či ve formě půjček od mezinárodních finančních institucí, bude do budoucna jednou z priorit syrské vlády.

Příliv přímých zahraničních investic měl svůj "zlatý boom" v první polovině 90. let, kdy v průměru nové investice rostly každým rokem o 150 mil. USD. Od roku 1996 bylo však možno zaznamenat pokles (86 mil. USD v roce 1996, 80 mil. USD v roce 1997). Důvodem je rozčarování investorů z „výhodných podmínek“ proklamovaných zákonem 10/91. Největší podíl představují investice ze zemí Zálivu. Vzhledem k dopadům finanční krize i na tyto země podstatným způsobem poklesl objem zahraničních investic, které zdaleka nenaplnují syrské očekávání.

Největším případem evropské přímé investice podle zákona č. 10 je joint-venture švýcarské firmy Nestlé (61%) a syrské soukromé skupiny (39 %) na zpracování potravin. Dalším, avšak hodnotově menším projektem, je joint-venture Mobil/USA (49%) a syrského partnera (51%) na výrobu mazadel, který zahájil výrobu v květnu 1997. Mezi ostatní investory patří např. Samsung, Mitsubishi, Dupont, Gray-Mackenzie a princ Walid bin Talal ze Saudské Arábie s hotely Four Seasons.

2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Investiční prostředí

Investiční klima v zemi je významně ovlivňováno probíhajícím konfliktem a sankcemi uvalenými na syrský režim ze strany US a EU. Syrská vláda má pod kontrolou většinu tzv. "užitečné Sýrie" (linie Damašek-Homs-středomořské pobřeží), kde se s postupnou stabilizací frontových linií zlepšuje bezpečnostní situace a podmínky pro podnikání. Investičně však Sýrie představuje značné rizko, mj. s ohledem na obtížnou pojistitelnost investic. Lze předpokládat, že v případě dalšího zlepšení bezpečnostní situace na režimem kontrolovaných územích přijde syrská vláda s významnými pobídkami pro zahraniční investory.

Dohody o podpoře a ochraně investic

Sýrie má uzavřeny dohody o podpoře a ochraně investic s následujícími státy: USA, Německo, Francie, Itálie, Belgie, Švýcarsko, Řecko, Rusko, Bělorusko, Bulharsko, Ukrajina, Pákistán, Čína, Indonésie, Írán, Kuvajt, SAE, Maroko, Súdán, Jemen, Egypt, Libanon, Jordánsko, Tunis, Alžírsko, Bahrajn, Libye. Dohoda o podpoře a ochraně investic s ČR podepsaná v roce 2008 je již účinná.

Investice spadající do působnosti zákona o investičních pobídkách

Systém investičních pobídek je řízen zákonem č. 10 z r. 1991 a jeho novely č. 7/2000, který má podpořit investice do všech oblastí a sektorů hospodářství a jeho podmínky jsou shodně platné pro všechny investory. Zákon tedy nerozlišuje mezi tuzemskými, zahraničními - případně arabskými a nearabskými subjekty. Vláda sice striktně nepublikovala závazná kritéria pro schválení investičního projektu, avšak Nejvyšší rada pro investice (dále jen Rada), tj. předseda vlády a jeho dva zástupci, ministři hospodářství, zemědělství, dopravy, zásobování, průmyslu, plánování a financí a ředitel Investiční kanceláře, s největší pravděpodobností schválí investici, pokud bude splňovat některé z následujících podmínek: maximální využití místních zdrojů, aplikace pokrokových technologií, zvýšení exportu, tvorba pracovních příležitostí, koherence s vládními rozvojovými plány, lokace do nerozvinutých oblastí.

3. Vztahy země s EU

Podkapitoly:

- 3.1. Zastoupení EU v zemi
- 3.2. Obchodní vztahy země s EU
- 3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

3.1. Zastoupení EU v zemi

S ohledem na bezpečnostní situaci v zemi byli zahraniční pracovníci Delegace EU přesunuti v prosinci 2012 z Damašku do Bejrútu, odkud do Sýrie dojíždějí.

3.2. Obchodní vztahy země s EU

Obchodní vztahy Sýrie s EU jsou dnes paralyzovány sankcemi uplatňovanými ze strany EU. K obchodním vztahům mezi Sýrií a EU před válkou viz 2.2.

3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

V reakci na probíhající konflikt a roli, kterou v něm sehrává syrská vláda, EU v květnu 2012 pozastavila programy bilaterální spolupráce, které byly realizovány v rámci Evropské politiky sousedství. Pozastavena byla rovněž syrská účast v dalších regionálních programech EU a pomoc Evropské investiční banky. EU a její členské státy v současnosti představují v rámci syrského konfliktu nejvýznamnějšího světového donora, evropské rozvojové a humanitární projekty se zaměřují především na pomoc lidem postiženým válkou.

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1. Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

Vývoz ČR do Sýrie celkem

	2010	2011	2012	2013	2014
Vývoz ČR do Sýrie celkem					
v mil. Kč	941,2	847,9	666,3	402,6	126,9
v mil. USD	49,3	47,9	34	16,5	5,1
Dovoz ČR ze Sýrie celkem					
v mil. Kč	95,4	129,6	35,9	17,8	9,8
v mil. USD	5	7,3	1,8	0,7	0,4
Obrat vzájemného obchodu					
v mil. Kč	1 036,6	977,6	702,3	422,1	136,6
v mil. USD	54,3	55,2	35,9	17,3	5,6
Bilance (vývoz-dovoz)					
v mil. Kč	845,9	718,3	630,4	385,5	112,2
v mil. USD	44,3	40,6	32,2	15,8	4,6

Zdroj: *Statistika MPO ČR*

Česká republika má v Sýrii tradičně dobré jméno, které bylo částečně vybudováno v období před rokem 1989, kdy se ČSSR podílela na průmyslovém rozvoji Sýrie a současně v Praze studovalo množství syrských studentů. Důležitou událostí v novodobých vzájemných ekonomických vztazích byla v roce 2008 květnová návštěva ministra financí ČR Miroslava Kalouska v Damašku, na kterou navázala listopadová návštěva místopředsedy vlády Abdullaha al Dardariho v Praze. Během návštěv byly podepsány Dohoda o zamezení dvojímu zdanění, resp. Dohoda o podpoře a ochraně investic. Během květnové návštěvy

ministra Kalouska byla také podepsán Protokol o dořešení pohledávek, čímž došlo k vyřešení otázky starých nezaplacených pohledávek ještě z dob existence ČSSR. Další významným bodem byla až návštěva místopředsedy vlády a ministra zahraničních věcí Jana Kohouta Damašku v únoru 2010. V současnosti syrská vláda pozitivně vnímá fakt, že ČR po celou dobu krize ponechala v provozu ZÚ Damašek.

4.2. 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

V roce 2014 v českém exportu do Sýrie převažoval opracovaný stavební kámen, mléčné výrobky, cukr, papírenské výrobky, prostředky k rozvodu elektrické energie, telekomunikační zařízení, skleněné zboží a léčiva. V dovozu do ČR pak koření, zařízení k automatickému zpracování dat, oděvy a suroviny živočišného původu.

V době před konfliktem představovaly tradičně nejvyšší položku vývozu do Sýrie osobní automobily (20% z celkového objemu), následované silničními motorovými vozidly (10 %). Významnými exportními artikly byly dále též oděvní součásti, elektrické přístroje, elektrické točivé stroje a skleněné zboží.

4.3. Vzájemná výměna v oblasti služeb

Slibně se rozvíjející oblast vzájemné turistické výměny byla v roce 2011 zasažena syrskou občanskou válkou.

4.4. České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

České investice v Sýrii dosud neexistují. V posledních předválečných letech české firmy získaly významné zakázky zejm. v oblasti petrochemie. Společnost Plynostav Pardubice předala v roce 2011 63 km dlouhý úsek plynovodu spojujícího Aleppo s tureckou hranicí (součást The Arab Pipeline). Dále se Plynostav připravoval na realizaci projektu výstavby 150 km ropovodu s termínem dokončení červenec 2014. Velmi tradičním českým zástupcem na syrském trhu je společnost Technoexport, která nabízí expertní služby a disponovala v Damašku vlastní budovou obchodního zastoupení. K dalším velkým českým dodavatelům do Sýrie před válkou patřily firmy Škoda Auto, ČKD DIZ či Prokop Engineering.

4.5. Smluvní základna mezi oběma státy

Dohoda o zamezení dvojího zdanění

Smlouva mezi vládou České republiky a vládou Syrské arabské republiky o zamezení dvojímu zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu byla podepsána ministry financí Miroslavem Kalouskem a Mohammedem al-Husseinem 18. května 2008 v Damašku. Účinnosti nabyla po výměně ratifikačních listin 12. listopadu 2009. Sdělení MZV ČR o sjednání smlouvy bylo publikováno ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 115 (částka 46) dne 7. prosince 2009.

Dohoda o podpoře a ochraně investic

Dohoda o podpoře a vzájemné ochraně investic byla podepsána ministrem financí Miroslavem Kalouskem a místopředsedou vlády pro ekonomické záležitosti Abdullahem al-Dardarim 21. listopadu 2008 v Praze a nabyla účinnosti dne 14. července 2009. Dohoda byla publikována ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 62 (částka 29) dne 14. srpna 2009.

4.6. Zahraniční rozvojová spolupráce

V současné době není ze strany ČR poskytována Sýrii žádná rozvojová pomoc. ČR však v souvislosti s konfliktem poskytuje humanitární pomoc jak uvnitř země, tak především v sousedních státech postižených přílivem uprchlíků ze Sýrie. V letech 2012-2014 bylo na humanitární pomoc obyvatelstvu Sýrie a syrským uprchlíkům v okolních zemích vynaloženo z prostředků MZV celkem 70 mil. Kč (více než třetina celkových výdajů ministerstva na humanitární pomoc), z toho v r. 2014 přes 20 mil. Kč. K celkovému objemu pomoci ČR se přičítají i další podstatné prostředky, vynaložené MV ČR skrze programy podpory kapacit azylových systémů hostitelských států a program MEDEVAC.

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Podkapitoly:

- 5.1. [Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty](#)
- 5.2. [Kalendář akcí](#)

5.1. Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Aktuální obchodní výměna mezi ČR a Sýrií je kvůli bezpečnostní situaci a uplatňovaným sankcím EU velmi nízká. Syrská strana deklaruje připravenost aktivně zapojit české podniky do rekonstrukčních projektů. Již v tuto chvíli Sýrie hledá partnery mj. v následujících odvětvích: sklo (velké okenní tabule), elektrické vedení vysokého napětí a trafostanice, inženýrské sítě, technologie a vybudování továren potravinářského průmyslu, prospekce nalezišť ropy. Syrští obchodníci se zajímají mj. o dovoz náhradních dílů na nákladní automobily, textil, generátory, technologie potravinářské výroby, potravinářské výrobky, léčiva, doplňky stravy.

V případě, že dojde ke zlepšení bezpečnostní situace a bude moci být zahájena rozsáhlejší rekonstrukce země, budou perspektivní mj. následující odvětví: energetika, těžba a zpracování ropy a plynu, stavebnictví, dopravní infrastruktura, chemický průmysl.

[Aktuální sektorové příležitosti pro Sýrii](#)

Další oborové příležitosti pro všechny země naleznete v [Mapě oborových příležitostí na portálu BusinessInfo.cz \(www.businessinfo.cz/mop\)](#).

5.2. Kalendář akcí

Autoři neuvádějí.

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Podkapitoly:

- 6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej
- 6.2. Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu
- 6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku
- 6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu
- 6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví
- 6.6. Trh veřejných zakázek
- 6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka
- 6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba
- 6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)
- 6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR
- 6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

6.1. Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Využívání místních zástupců

Syrská legislativa, na rozdíl od některých jiných arabských zemí, obecně nevyžaduje, aby zahraniční firmy používaly pro prodej svého zboží výhradně služby místních zástupců. Od 2. 1. 2002 však začalo platit ustanovení zákona 15/2001, podle kterého všechny firmy dodávající státnímu sektoru musejí mít svého místního zástupce, pokud nemají v zemi registrovanou svoji pobočku. Výjimkou jsou dodávky armádě a bezpečnostním složkám, bártrové obchody, kontrakty vyžadující nákupy přímo u výrobce a kontrakty nepřesahující hodnotu 5 mil. SYP (cca 100 tis. USD). I pro dodávky soukromému sektoru, v případě zájmu o systematické zpracování trhu a s ohledem na jeho složitost, rizikovost a nepřehlednost, je nezbytné místního registrovaného zástupce angažovat.

Nově přijatý zákon č. 34 z roku 2008, který nabyl účinnosti až v březnu 2009, definuje základní podmínky, které musí být splněny při registraci místních zástupců. Na tento zákon pak navazuje předpis Ministerstva průmyslu a obchodu, který fakticky činnost místních zástupců zastřešuje formou registrace, a který uvádí následující:

Ministerstvo ekonomiky a obchodu definuje podmínky pro registraci agentů zahraničních společností v Sýrii. V zásadě platí, že se může jednat o registraci obecnou pro veškeré aktivity zahraniční společnosti a nebo o registraci například pouze pro jeden tendr. Zahraniční společnost také musí být zastoupena pouze jedním agentem.

V dokumentu vydaném Ministerstvem ekonomiky a obchodu jsou definovány náležitosti smlouvy a zastoupení uzavřené mezi agentem a zahraniční společností pro to, aby mohlo být zastoupení zaregistrováno. Jedná se o následující položky:

- Jméno zastupované společnosti a sídlo
- Státní příslušnost, event. místo sídla
- Adresu (sídlo) mateřské společnosti a údaje o pobočkách, pokud je to relevantní
- Druh zmocnění a způsob zprostředkování (na mysli se má, zda je agent odměňován provizí a nebo fixní odměnou)
- Výši procentuální odměny nebo platu a podmínky plateb
- Předmět pro který je zmocnění vystaveno, event. seznam položek (zboží, služby apod.)
- Časové omezení zmocnění
- Jméno agenta, adresa a kontaktní údaje (telefon, fax, e-mail)

- Konstatování, že obchodní vztah mezi zmocnitelem a zmocněncem je přímý a že zahraniční subjekt nemá jiného zmocněnce v Sýrii.

Při registraci zástupce mají být předloženy následující doklady:

- Platná registrace agenta k výkonu příslušných obchodních aktivit doplněná kopií dokladu potvrzujícího totožnost a daňovým identifikačním číslem.
- Ověřená kopie výpisu z obchodního rejstříku.
- Smlouva o zastoupení mezi zahraniční společností a agentem přeložená do arabštiny a ověřená na zastupitelském úřadě Sýrie působícím v zemi, v níž sídlí zahraniční subjekt a na Ministerstvu zahraničních věcí v Sýrii.

Faktory ovlivňující prodej

Sýřané jsou známi jako zdatní a zkušení obchodníci s mezinárodní praxí, většinou hovoří anglicky a starší generace i francouzsky. Obchodní jednání jsou složitá a záměrně protahovaná s cílem dosáhnout co největších ústupků ze strany dodavatele. Je nutné být předem připraven na poskytnutí výrazných slev. Cena je rozhodujícím faktorem nabídky, kvalita je až na druhém místě. Ve snaze maximálně snížit ceny, místní obchodníci mají tendenci navazovat přímé styky s výrobcí v ČR a vyloučit prostředníky na české straně. U soukromého sektoru je problematický velký počet více nebo méně solidních přímých odběratelů, je proto nezbytná dobrá orientace na trhu.

6.2. Dovošní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Dovošní podmínky, celní režim, netarifní překážky obchodu, dokumentace

Obecně jsou celní formalities v Sýrii zdoluhavé, těžkopádné a únavné vzhledem k množství a složitosti procedur. EU a mezinárodní finanční instituce působí na syrskou vládu s cílem celní formalities zjednodušit. Sýrie navíc striktně dodržuje pravidla Ligy arabských zemí o bojkotu Izraele, což znemožňuje některým firmám účast v tendrech.

Dovošní podmínky

Zahraněční obchod soukromého sektoru podléhá licenčnímu režimu, tj. pro každý dovoz a některý vývoz musí Ministerstvo ekonomie vydat licenci (teoreticky lze získat licenci na jakoukoliv položku povolenou k dovozu). Na vydání licence se čeká 2-3 týdny. Existuje seznam položek, které nesmí být dováženy. Státní obchodní organizace nepodléhají licenčnímu režimu, ale mohou dovážet jen výrobky, které nejsou tuzemsky vyráběné (s výjimkou trvalé nebo přechodné nedostatečnosti – např. cukr, cement, ocel aj.).

Celní režim

Sýrie vydala v roce 2005 nový celní sazebník v Harmonizovaném systému celních sazeb EU a s jednotným celním kurzem 50 SYP/USD. Fyzická přítomnost zboží při dovozu je nezbytná. Veškeré dovážené zboží musí být dodáno přímo ze země původu, čímž se zamezuje reexportům. Z tohoto nařízení existuje několik výjimek – např. náhradní díly na auta, zboží obchodované na komoditních burzách (káva, čaj, cukr aj.), velká stavební zařízení atd. Dovážené zboží je zatěžováno cly, která se pohybují od 1 do 200 % v závislosti na druhu zboží (potraviny, léky, výrobní vstupy mají nízkou celní sazbu, luxusní zboží, jako např. automobily, neúměrně vysokou). Vedle cla je nutné zaplatit též tzv. "sjednocenou daň" pohybující se od 6 do 35 % (růst je přímo úměrný růstu cla). Při stanovení celní hodnoty se používá v mnohých případech tzv. referenční hodnota a nikoli hodnota faktury (zejména u dovozu automobilů).

Netarifní překážky obchodu

Vláda vydává každý rok seznam zboží povolený k volnému dovozu, jinými slovy, seznam zboží, na které jsou udělovány dovošní licence. V rámci tohoto seznamu jsou některé položky povoleny dovážet pouze při zachování určitého způsobu platby čímž je: a) platba z tzv. vývozních dolarů (prostředky dovozce vyprodukované exportem, či nakoupené od jiného vývozce), b) platba z konta dovozce v zahraničí, c) platba do zahraničí až za 180 dní. Některé položky je možno dovážet pouze z arabských zemí.

Ochrana domácího trhu

Vláda provádí důsledně politiku ochrany trhu, a proto je vedle tarifních překážek uplatňován i systém dovozních licencí, který zabezpečuje kontrolu státu nad druhem i množstvím dovozů. Každý dovoz se posuzuje individuálně. Obecně platí, že klíčové produkty syrského průmyslu vyráběné v místě se nesmějí dovážet (jde zejména o hotové produkty textilního a potravinářského průmyslu). V posledních letech dochází k uvolňování trhu vůči dovozům z arabských zemí, se kterými Sýrie podepsala dohodu o volném obchodu v rámci vytvoření Všeobecné arabské zóny volného obchodu. Nicméně i přes proklamované uvolnění regionální spolupráce obsahují bilaterální dohody o volném obchodu řadu výjimek (cca 300 skupin výrobků), na které se tyto dohody nevztahují. Jelikož jde u většiny zemí o obdobné zboží, Arabská zóna volného obchodu nepřináší přílišné zvýšení intenzifikace místního průmyslu, ale spíše jen obohacuje nabídku dováženého zboží a zvýhodní arabské produkty před výrobky z ostatních zemí. Uvolnění trhu a jeho pozitivní vliv na místní průmysl přinese až podepsání a následná implementace asociační dohody s EU a naplnění příslušných přechodných období.

6.3. Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Legislativa přijatá v posledních letech již přesněji definuje formy působení zahraničních firem, institucí a agentur působících v Syrské arabské republice. Zásadní normou je zákon číslo 34 přijatý v roce 2008 upravující kromě cizích podnikatelských společností také působení státních či neziskových subjektů v Sýrii. Předpisy Ministerstva průmyslu a obchodu pak definují podmínky pro zastoupení zahraničních společností na úrovni obchodních zástupců.

Zákonem č. 34 jsou určeny základní čtyři formy zastoupení zahraničních subjektů v Sýrii. Jedná se o následující:

Pobočka, plnící hlavní činnosti na území Sýrie k výkonu jakýchkoliv podnikatelských aktivit. Pobočku by měly v Sýrii založit ty zahraniční subjekty, které například najímají místní pracovní síly nebo rozsah jejich aktivit představuje činnost trvající déle než 6 měsíců nebo posílají do Sýrie své odborníky na dobu delší než 6 měsíců a nebo usilují například o nákup nemovitostí.

Dočasná kancelář určená k plnění smlouvy s časovým omezením na dobu maximálně jednoho roku s možností prodloužení o další rok. Dočasná kancelář může zastupovat soukromý či státní subjekt s právem například pronajímat nemovitosti nutné k výkonu činnosti.

Reprezentační kancelář je omezená zákazem výkonu obchodní činnosti. Její náplň má spočívat především v propagaci zahraničního subjektu, styku s veřejností, komunikaci se syrskými subjekty. Náplní této formy zastoupení může být i sběr informací nutných k činnosti mateřské společnosti aniž by přitom došlo ke generaci zisku. Zvláště se upravují zákonem číslo 34, ale i dalšími právními předpisy, podmínky pro registraci reprezentační kanceláře pro zahraniční bankovní instituce.

Místní, regionální kancelář, jejíž činnost je opět omezena zákazem výkonu obchodní činnosti s hlavní náplní v komunikaci se syrskými subjekty. V podstatě poskytuje poštovní adresu pro komunikaci s místními institucemi včetně doručování soudních rozhodnutí, rozsudků atd.

Obchodní spory mezi zahraničními zastoupeními spadají do jurisdikce místních soudů, v případě sporů mezi zahraničními zastoupeními a státními orgány a institucemi Sýrie rozhoduje správní soud.

Veškerá zahraniční zastoupení musí být registrována na Ministerstvu ekonomiky a obchodu a administrativně jsou jimi řízena.

Podle platné právní úpravy musí mít zahraniční zastoupení odpovědnou osobu stojící v čele s pravomocemi jednat a vystupovat jménem společnosti, kterou byla jmenována. V překladech do angličtiny se tato osoba nazývá „general manager“, má státní občanství Sýrie s trvalým bydlištěm v Sýrii. Na základě výjimky udělené ministrem ekonomiky a obchodu může být příslušnou odpovědnou osobou cizinec, podmínka registrace bydliště v Sýrii zůstává v platnosti. V případě porušení tohoto ustanovení hrozí sankce trestního stíhání vedené za poškozování ekonomiky podle trestního zákona s horní hranicí pokuty až 600 tisíc syrských liber. Absencí odpovědné osoby také vzniká nárok syrské strany pozastavit registraci zastoupení zahraniční společnosti.

Pro registraci zahraničního zastoupení u Ministerstva ekonomiky a obchodu je nutné předložit:

- Jméno a sídlo společnosti
- Státní příslušnost a místo založení
- Právní formu společnosti
- Právní postavení a místní příslušnost obchodního soudu registrace
- Druh registrace
- Důvod pro působení v Sýrii
- Základní jmění (kromě státních institucí a neziskových organizací)
- Adresa kanceláře
- V případě existence poboček jejich sídlo
- Jméno vedoucí osoby, státní příslušnost a jeho bydliště v Sýrii
- Jméno osoby, která zodpovídá za registraci
- Elektronické spojení na registrovanou společnost
- Detailní informace o podílnících společnosti nebo členů představenstva v případě finančních společností
- Jméno auditora mateřské společnosti
- Jméno auditora v Sýrii

Dále musí být předloženy následující doklady s jejich úředně ověřenými překlady:

- Kopie zakládací smlouvy společnosti nebo její ekvivalent
- Rozhodnutí k tomu oprávněnému orgánu společnosti k založení zahraničního zastoupení s definicí vztah podřízenosti
- Výpis z obchodního rejstříku, event. jeho ekvivalent
- Kopii plné moci, kterou zahraniční společnosti pověřuje osobu s trvalým pobytem v Sýrii výkonem ředitele pobočky společnosti jménem zakládající společnosti
- Doklad potvrzující, že základní jmění společností přesahuje ekvivalent částky 50 mil. syrských liber s výjimkou státních institucí a neziskových organizací
- Účetní uzávěrku účetnictvím mateřské společnosti za poslední rok ověřenou auditorem
- Plnou moc osoby pověřené k registraci zastoupení.

Pokud chtějí zastoupení zahraničních společností přijmout do pracovního poměru nerezidenty, musí požádat o zvláštní povolení. Pro některé sektory, například pro finanční, platí speciální kvóty pro poměr rezidentních a nerezidentních zaměstnanců.

6.4. Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

S částečným a postupným uvolňováním prostoru pro soukromý sektor a omezováním dovozních restrikcí se průběžně zvyšuje konkurenční prostředí na trhu. Důsledkem je širší uplatňování propagace výrobků v televizi, v novinách a billboardech a zvyšování její kvality.

Dohled nad cenami reklamy a jejím obsahem v hromadných sdělovacích prostředcích provádí státní Arab Advertising Organisation (AAO), Muntanabi Str., P.O.Box 2842, Damascus, fax: 00963-11-22220754. Tato organizace zprostředkovává reklamu v televizi, novinách a kontroluje reklamu na veřejných billboardech. Cena reklamy závisí na tom, zda je zboží místní produkce, vyráběné v licenci či dovážené.

Ceny za reklamu jsou pro cizince velmi vysoké, např. 1/4 stránky v novinách se pohybuje kolem 1800,- USD, televizní 30-sekundový šot 1 200 USD, navýšených o 15–60% daň. Od r. 1997 stále více syrských a zahraničních výrobců využívá velkých reklamních osvětlených, či světelných billboardů, kterých je jen v Damašku několik set.

6.5. Problematika ochrany duševního vlastnictví

Sýrie v zásadě uznává práva duševního vlastnictví a její legislativa postihuje jejich porušování.

Od r. 1947 je Sýrie signatářem Pařížské úmluvy o ochraně intelektuálního vlastnictví a Madridské konvence o deklaraci původu. V dubnu 1995 syrská vláda vyhlásila záměr se připojit k Pařížské unii pro mezinárodní ochranu průmyslových práv a dekretem č. 47/2002 se připojila ke Stockholmské dohodě o právech intelektuálního vlastnictví z r. 1967. Právo na registraci ochranných známek a patentů je zakotveno v zákoně č. 47 z r. 1946 a Legislativním dekretu č. 28 z r. 1980. Autorská práva jsou chráněna zákonem 12/2001.

Patenty a ochranné známky je možno zaregistrovat u Odboru patentů a ochranných známek Ministerstva zásobování a vnitřního obchodu. Cizí společnosti musí svá práva registrovat prostřednictvím svého syrského zástupce nebo právníka. Patenty je možno zaregistrovat na 15 let, během 2 let je však nutno předložit důkaz o jejich využití. Poplatky za registraci jsou zanedbatelné. Syrské právo však umožňuje zaregistrovat patent a ochrannou známku komukoli, kdo toto učiní jako první a nezkoumá zda přihlašovatel je držitelem mezinárodních patentových a obchodních práv. Obchodní známky jsou registrovány na dobu 10 let s možností jejich dalšího prodloužení na stejné období. Registrace obchodních známek pro farmaceutické a zdravotní výrobky je povinná. Jelikož si v minulosti řada právníků zaregistrovala v Sýrii světoznámé obchodní značky s úmyslem je v budoucnu výhodně prodat příslušným zahraničním firmám, syrský registrační úřad nyní požaduje předložení kopie registrace ochranné známky v zemi původu.

Ačkoli státní orgány výrobce a distributory pirátských výrobků (hlavně počítačových softwarů) čas od času podrobí razii, výroba a distribuce tohoto zboží neomezeně pokračuje. Nejvíce rozšířeným porušováním autorských práv je v oblasti hudebních a obrazových nosičů. Zde je 100 % nabídky videokazet a hudebních nahrávek zajišťováno místními pirátskými kopírovacími studii. Podobná situace je i u počítačových softwarů, kde americký zákaz vývozu do Sýrie softwarových programů používajících ochranné šifrovací technologie přiměl domácí trh k jejich 100% pirátskému kopírování. Nicméně i v ostatních oblastech výpočetního software je pirátsky okopírováno cca 60 % všech užívaných produktů. V maloobchodní síti si tak každý může koupit za nepatrný zlomek obvyklé světové ceny poslední verze počítačových operačních systémů a uživatelských programů.

Pokud jde o knihy a jejich autorská práva, většina knih, které je možno dostat na místním trhu je v arabštině a od arabských autorů. Objevily se však i případy překladů anglických knih bez předchozího získání příslušných autorských práv. Určitému zlepšení situace napomohl nový zákon č. 12/2001 na ochranu autorských práv, který se kromě spisovatelů vztahuje i na počítačový software. Ochrana zákona se však vztahuje především na syrské autory, u zahraničních je implementace zákona omezena pouze na mezinárodní závazky Sýrie v této oblasti.

Napodobování textilních značek je též rozšířeno, nicméně místní výrobci s oficiální licencí (Addidas, Puma, United Colors of Benneton) se snaží u svých konkurentů toto porušování monitorovat a, ve spolupráci s příslušnými státními orgány, dle možností omezovat.

Vymáhání náhrady za porušení autorských práv u soudu je možné, avšak soudní řízení jsou zdlouhavá a nákladná a nezaručují vždy úspěch. V případě vítězství firmy je odškodnění navíc přiznáno k úhradě pouze v syrských librách, což pro řadu zahraničních společností není zajímavé. Berouc toto v úvahu a též vzhledem k relativně malému místnímu trhu s osobními počítači americké softwarové firmy (Microsoft apod.) proti porušování svých autorských práv v Sýrii zatím nepodnikají žádné kroky.

6.6. Trh veřejných zakázek

V naprosté většině případů jsou státní zakázky zadávány prostřednictvím veřejných výběrových řízení. Výjimku tvoří drobné kontrakty, většinou na dodávky náhradních dílů (zpravidla do 20.000 USD), které jsou udělovány přímo na základě rozhodnutí nákupního výboru příslušné státní organizace. Zákon se nevztahuje na nákupy zbraní a vojenského materiálu, které probíhají přímým poptávkovým řízením. Tendry jsou zveřejňovány v některém tisku (hlavně arabský deník Tishreen) a prostřednictvím speciálních novin "Daily Bulletin of Official Tenders", který vydává Arab Advertising Organization. Od ledna 2003 je většina tendrů z různých resortů zveřejňována v arabštině a angličtině na internetových stránkách www.alnashra.org. Doba od oficiálního vyhlášení do uzávěrky je různá, většinou se pohybuje kolem

dvou měsíců. Některé organizace však dávají lhůtu pouhé 4 týdny. U velkých zakázek se provádí předkvalifikace. Cena tendrové dokumentace je též různá a liší se podle příslušné státní organizace (zdarma či až 1.000 USD).

Právní úprava

Základem legislativy jsou Všeobecné dodací podmínky předepsané zák. č. 228/1969, 195/1974 a 349/1980 (ropný sektor). Podmínky jsou jednostranné a v neprospěch dodavatele. Jednotlivá tendrová zadání předepisují, podle povahy individuálního projektu, další právní, finanční nebo technické podmínky, vyplývající z předpisů jednotlivých resortů.

Příprava nabídky

Formální přípravě nabídky je třeba věnovat velkou pozornost a držet se striktně tendrového zadání. Často se totiž stává, že je firma vyloučena i za nepodstatnou formální chybu. Ceny je nutno uvést CFR(C&F) i FOB, většinou v USD. Nabídka musí obsahovat 3 obálky: 1) bid bond, požadované dokumenty a prohlášení, 2) technickou nabídku, 3) cenovou a finanční nabídku. Je-li požadováno zaslat vzorky, nutno počítat s cca 10-14 dny na jejich celní odbavení. Pokud nabízející není výrobce, musí předložit jeho prohlášení, že nemůže nebo nemá zájem dané zboží vyvážet přímo a že nabízející je jeho exkluzivní prodejce příslušného zboží do teritoria. Platnost nabídky bývá předepsána 90 dnů (někdy 120 či 180 dnů), v případě, že během této lhůty nedojde k vyhlášení vítěze, automaticky se prodlužuje o stejné období, pokud nabízející během 7 dnů před ukončením její platnosti neoznámí úmysl v tendru nepokračovat. Nabízející musí v nabídce uvést jméno a adresu svého zástupce v Sýrii. Pokud zástupce nemá, v některých případech stačí jen jeho údaje a v průběhu vyhodnocovacího řízení se připraví zastupitelská smlouva a veškeré další doklady nezbytné pro příslušnou registraci obchodního zastoupení. Ta se provede v mezidobí, nebo až v okamžiku, kdy je nabízející osloven jako vítěz a vyzván k podpisu kontraktu. Rizikem posledního je však možnost, že zástupce nebude včas zaregistrován (ze zákona 30 dní), či jeho registrace nebude schválena.

Záruka za nabídku (bid bond)

Každá nabídka musí být kryta nabídkovou zárukou (bid bond). Bid bondy (2-5% z předpokládané hodnoty nabídky) musí být vystaveny prostřednictvím Commercial Bank of Syria a v textu předepsaném touto bankou. Mezi tuto banku a banku českého vývozce vstupuje ještě banka korespondenční, neboť české banky nemají s CBS příslušné záruční linky. Příkaz korespondenční zahraniční banky k vystavení bid bondu je třeba zaslat 7-10 dnů před uzávěrkou tendru. Pokud se příslušný bid bond nestihne do uzávěrky vystavit, lze do nabídkové obálky vložit kopii příkazu k vystavení datovaného před uzávěrkou tendru. V tomto případě musí být bid bond vystaven v nejbližších 1-2 dnech, avšak nejpozději s datem uzávěrky. Text bid bondu dává možnost omezení jeho platnosti pevným datem, což v souvislosti s novým interním nařízením této banky zlepšilo postavení nabízejících.

Banka v současné době již nežádá, jak tomu bylo dříve, beneficienty záruky o stanovisko k jejímu prodloužení či vrácení (bid bond se dříve mnohdy prodlužoval zbytečně, neboť tato procedura byla velmi zdoluhavá) a považuje záruky, ke kterým nedostane v době jejich platnosti příslušný pokyn k prodloužení, za neplatné po uplynutí jejich doby. Je proto na nabízejícím, který nehodlá svou nabídku prodloužit, aby včas svůj úmysl oznámil vypisovateli tendru a požádal ho o vrácení, resp. neprodlužování platnosti bid bondu. Vítěz tendru může požádat o vrácení bid bondu až po podpisu kontraktu a otevření příslušné záruky za dobré provedení díla (performance bondu).

Úloha místního zástupce ve výběrovém řízení

Podle zákona 15/2001 může syrský státní podnik uzavřít kontrakt se zahraniční firmou pouze v případě, že má v zemi svého oficiálně registrovaného zástupce nebo zaregistrovanou pobočku. Formality s registrací u Ministerstva ekonomie a zahraničního obchodu se řídí zákonem 151/1952 (podrobnosti viz kap. 8.1). Místní zástupce by měl být též schopen pro nabízejícího zajistit technickou specifikaci tendru ještě před oficiálním vyhlášením, aby na vypracování nabídky bylo dostatek času.

Tendry jsou záměrně vyhlášovány s krátkou lhůtou do uzávěrky, aby seriózní nabídku mohly vypracovat pouze "některé" firmy. Dále i když nabízející splní po formální stránce všechny náležitosti výběrového řízení, má přijatelné technické řešení a jeho nabídka je cenově nejnižší, nemusí uspět pokud jeho agent

nebude za něj během vyhodnocovacího procesu "lobovat". V tomto směru je zvláště důležitá oblast technického ohodnocení nabídky.

Vyhodnocovací řízení

Ačkoli zákon předepisuje, aby vyhodnocení tendru bylo veřejné, tj. za účasti nabízejících, většinou je tomu naopak. Může se odehrát v jednom dni, či naopak trvat několik měsíců (většinou 6-8 měsíců včetně schválení nadřízeným orgánem). Nejprve se otevírá obálka s bid bondem a ostatními formálními náležitostmi (prohlášení o bojkotu Izraele, potvrzení o členství v obchodní komoře, apod.), dále se otevírá obálka s technickým řešením, které v případně složitějších nabídek posuzuje a hodnotí technický výbor, což trvá i několik týdnů. Nakonec dochází k otevření cenové části nabídky.

Stává se, že cenově druhý či třetí nabízející, který uspěl v prvních dvou kritériích, bývá mnohdy vyzván, aby snížil svoji cenu o minimálně 10 %. Na toto snížení pak musí reagovat původně nejnižší nabízející, chce-li získat kontrakt. Dochází tak k holandské aukci, která bývá buďto za osobní přítomnosti nabízejících, či jako korespondenční. Technické řešení a cenová část nabídky jsou předmětem bodového ohodnocení, na technické ohodnocení má vliv i renomé firmy (10 %) a země původu zboží (20 %). Cenové ohodnocení a technické ohodnocení mají v závěrečném výsledku stejnou váhu.

Rozhodnutí tendrové komise na úrovni příslušného státního podniku je následně postoupeno ke schválení tendrovému výboru příslušného ministerstva, který posuzuje většinou už jen formální stránku věci a soulad daného projektu s plánem a přidělenými finančními prostředky. Tato část výběrového řízení by se měla uskutečnit v době předepsané platnosti nabídky, ale většinou se stává, že se příslušná lhůta i několikrát prodlužuje. Pokud nebylo předloženo dostatečné množství nabídek, tendr je zrušen a vyhlášen znovu.

Vyhlášení vítěze, podpis kontraktu, otevření akreditivu

Po odsouhlasení výsledku výběrového řízení je vítěz vyzván k podpisu kontraktu, přičemž do 15 dnů od tohoto vyzvání musí otevřít záruku za dobré provedení díla (performance bond), ve výši 10 % z hodnoty zakázky, a to podle nařízení předsedy vlády 23/B ze dne 15.6.2002 před podpisem kontraktu. Podepsaný kontrakt je dále, spolu s kopií této záruky, postoupen k ratifikaci příslušné komisi při předsednictvu vlády (která nyní již nepotřebuje ke svému souhlasu též souhlas Státní plánovací komise). Pro kontrakty do 50 mil. SYP (cca 1 mil. USD) u investičních a 30 mil. SYP u ostatních projektů stačí podpis resortního ministra. Ratifikovaný kontrakt je kontraktor povinen do 10 dnů zaregistrovat pro účely vyměření daní a zaplatit na Ministerstvu financí kolkovné (stamp duty), které je 0,6 % z hodnoty kontraktu a platí se za každou zaregistrovanou kopii (většinou bývají dvě). Penále za nedodržení této lhůty je dvojnásobek dlužné částky.

Na základě ratifikace, zaplacení kolkovného a vystavení performance bondu dá vypisovatel tendru příkaz bance k otevření akreditivu (trvá 4-6 měsíců). Pokud není akreditiv otevřen do 6 měsíců od podpisu kontraktu, kontraktor má 7 dnů na odstoupení od kontraktu, avšak bez nároku na odškodné. Pokud toto neučiní, kontrakt se prodlužuje na dalších 6 měsíců. Stejně ustanovení platí i pro performance bond. Není neobvyklé, že i ratifikované kontrakty jsou následně zrušeny bez nároku nabízejícího na odškodnění. S vrácením performance bondů po dokončení kontraktu bývají často problémy, neboť příslušní úředníci se bojí převzít odpovědnost a prohlásit plnění kontraktu za bezchybné, aby nebyli následně obviněni z korupce.

6.7. Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Určující pro oblasti podnikání je Obchodní zákoník, neboli zákon číslo 33/2007 definující mj. základní pojmy a hlavní druhy smluvních vztahů, otázky registrace domácích, ale i zahraničních společností působících v Sýrii. Zákoník se ve svých ustanoveních dotýká i oblastí platební morálky, způsobu plateb a například i způsobu vyhlášení úpadku a základních práv věřitelů. Obchodní zákoník byl později doplněn zákonem číslo 3/2008 definujícím způsoby slučování a dělení právnických subjektů.

Obecně se právní spory v obchodní oblasti mezi soukromými subjekty řeší podle Obchodního zákoníku číslo 33/2007 a Občanského zákoníku z roku 1949. Pro procesní stránku je pak zásadní zákon číslo 4/2008 regulující způsoby vedení sporů v oblasti občansko a obchodně právní.

Spory, jehož jedním z účastníků je státní subjekt, mohou být vedeny před občanským, ale i správním soudem.

Předmětem soudních sporů může být i předmět definovaný v ustanoveních zákona č. 2/2008 zaměřený na ochranu zákazníků před nepravdivou reklamou, zákaz výroby a prodej napodobenin cizích značek a omamných látek.

Obecně platí, že zahraniční subjekt má formálně stejná práva v soudním sporu jako jakýkoliv jiný místní subjekt.

S přihlédnutím k komplikovanému systému a obtížné vymahatelnosti práva se ovšem preventivně doporučuje věnovat velkou pozornost výběru partnera a formální stránce obchodních vztahu, tj. smlouvám, přičemž snížit riziko dalších problémů generovaných obchodním sporem může pomoci:

- Uzavřené pojištění přenášející vymahatelnost pohledávky na pojišťovnu
- Text smlouvy, který v případě obchodního sporu odkazuje na legislativu původu společnosti, tj. České republiky (problém pak samozřejmě může vzniknout s vymahatelností práva)
- Řešení v podobě kaucí, které může být sekundárně nevýhodné v důsledku změny devizového kurzu

Pokud zahraniční společnost čelí soudnímu sporu a nebo je odhodlána spor vyvolat, musí kontaktovat místního právního zástupce. Jemu je dále udělena plná moc. Plnou moc lze udělit na Zastupitelském úřadu Syrské arabské republiky v Praze na obecném dokumentu k udělení plné moci. Nutnými předloženými dokumenty jsou cestovní pas, úředně ověřený výpis z obchodního rejstříku a plná moc opravňující osobu k zastupování právnické osoby, vše přeložené do arabštiny s příslušnými ověřeními. Konečná plná moc pak musí být superlegalizována Ministerstvem zahraničních věcí České republiky. Pozornost je třeba věnovat formální stránce plné moci, tzn. aby byly uvedeny určující údaje k zmocniteli i zmocňované osobě a důsledně popsán předmět, tj. důvod udělení plné moci.

V případě udělení plné moci v Sýrii se tato uděluje na formuláři vydaném Asociací právníků v Sýrii opět s příloženými výše uvedenými dokumenty. V takovém případě odpadá nutnost superlegalizace. Pokud má český subjekt důvěru ve svého právního zástupce, doporučovali bychom spíše tuto možnost, neboť plná moc formulovaná v Sýrii za přímé přítomnosti právního zástupce bývá zpravidla přesnější a kompletnější než obecná plná moc vystavená na zastupitelském úřadě v České republice.

Zahraněční společnost může pro soudní spor v Sýrii oslovit a plnou mocí vybavit jakéhokoliv právníka registrovaného u Ministerstva spravedlnosti. Neexistuje žádný seznam specializovaných a úředně pověřených právníků k zastupování zahraničních subjektů. Za vedení občanskoprávního sporu se příslušným soudem účtuje poplatek ve výši 3.000 – 3.800 SYP, v případě trestněprávního sporu pak 4.300 SYP. U příslušného soudu musí být předem složeno 10 – 15 % z žalované částky.

Obecně je nutné počítat se zdlouhavostí soudních sporů, které se mohou táhnout i několik let, přičemž celý proces může protáhnout odvolání jednoho z účastníků sporu proti rozhodnutí soudu první instance. Rozhodnutí soudu druhé instance je pak konečné. Při rozhodnutí vést obchodní spor je nutné si dále uvědomit, že důkazní břemeno nese žalující strana.

Syrský právní řád umožňuje stranám, které jsou ve sporu, možnost arbitráže. Základní normou pak je Zákon o arbitráži č. 4/2008. Uvedená právní norma v zásadě rozlišuje dva druhy rozhodčího řízení. Arbitráž spadající do rámce občanského a obchodního práva a arbitráž jehož jedním z účastníků je stát, resp. státní orgán nebo instituce.

Zákon č. 4/2008 stanoví podmínky rozhodčího řízení v občanskoprávní, obchodní a ekonomické oblasti, včetně například i věcného práva k nemovitosti.

Zákon č. 4/2008 nelze aplikovat na spory o smlouvách, které se řídí jinými předpisy.

Aktuální právní norma zavádí šířeji popsáný institut arbitráže v souladu s podobnými právními úpravami ostatních arabských zemí. V zásadě je možné pomocí arbitráže řešit jakékoliv řešitelné spory neodporující

veřejnému pořádku a nevztahující se k otázce státní příslušnosti nebo osobnímu stavu s výjimkou finančních záležitostí.

Definována je rovnost stran před rozhodcem (soudem), obě strany mají rovnou možnost se vyjádřit k předmětu sporu. Obě strany sporu se také rovně podílejí na jmenování arbitrážní komise, kterou může tvořit pouze jedna osoba ale i více osob, přičemž počet arbitrů musí být vždy lichý.

Stání jsou tajná, pokud obě strany nedohodnu jinak.

Rozhodčí nálezy jsou publikovány v arabštině, pokud nebylo předem domluveno jinak. V takovém případě musí být přiložen úředně ověřený překlad do arabštiny.

Rozhodčí nálezy jsou konečné, nezpochybnitelné a odvolání není možné. Existuje ovšem několik výjimek, za kterých je možné požádat o zrušení rozhodnutí. Jedná se o následující podmínky:

- Pokud předmět sporu již neexistuje, byl zrušen nebo zanikl z časových důvodů.
- Pokud jedna ze stran sporu byla v době rozhodnutí nesvéprávná a tato nesvéprávnost byla úředně potvrzena.
- Pokud bylo právo obhajoby jedné ze stran výrazně ztíženo absencí informací o arbitrážním řízení nebo soudních nálezů nebo jinými okolnostmi, na které neměla žádný vliv.
- Pokud se obě strany dohodly na aplikaci konkrétní právní úpravy, přičemž arbitr rozhodl o aplikaci jiné právní normy.
- Pokud byl arbitr činný v rozporu se zákonem nebo v rozporu s dohodou obou stran.
- Pokud arbitr rozhodoval o věcech, které nespádaly do předmětu sporu podle dohody obou stran. Pokud lze spornou část vyjmout z nálezů rozhodčího řízení, rozhodnutí platí.
- Pokud rozhodčí řízení bylo neplatné.
- Pokud rozhodčí řízení probíhalo v rozporu s platnými zákony.

Soudní rozhodnutí vyplývající z tohoto zákona jsou závazná s okamžitou platností. Pokud je chtěl účastníci zpochybnit, musí se obrátit na soud v otázkách doplnění rozhodnutí o povinnost zajistit plnění pod dohledem příslušných státních institucí. Toto doplnění může být akceptováno pouze v případech, kdy neodporuje jiným rozhodnutím již dříve přijatým, vztahuje se k předmětu sporu a neodporuje zákonům Sýrské arabské republiky a bylo řádně oznámeno zúčastněným stranám.

Zákon č. 4 umožňuje vytvoření seznamu arbitrů, kteří podléhají Ministerstvu spravedlnosti. 22. prosince 2009 vzniklo v Damašku v duchu zákona č. 4 první arbitrážní centrum („Hammurabi Arbitration and Reconciliation Center“) a plánuje se vytvoření dalších 11 po celé Sýrii.

Obvyklé platební podmínky, platební morálka

Státní sektor

Na kusové dodávky se otevírá akreditiv na základě vystavené garance dodavatele za dobré provedení prací (Performance Bond) ve výši 10 %. Na dodávky investičních celků odběratel poskytuje platbu předem 15–20 % (oproti příslušné záruce), zbytek je placen proti dokumentům v rámci akreditivu. Díky pozitivnímu hospodářskému vývoji jsou devizové prostředky snáze přístupné, a proto se podstatně zlepšila situace v platební morálce. Vystavené akreditivy jsou respektovány, jak ukazuje poslední praxe, přestože jejich vystavení na základě ratifikovaného kontraktu může být poměrně zdlouhavé.

Situace se zlepšila i v uvolňování vystavených záruk dodavatelem. Většina exportních pojišťovacích agentur však nadále řadí Sýrii mezi rizikové země, a proto pojištění exportních rizik je nákladné a většinou se pohybuje v časovém horizontu do 18 měsíců. S nízkým úvěrovým zařazením Sýrie souvisí i neexistence standardního exportního financování dle pravidel OECD.

Soukromý sektor

Financuje dovozy z vlastních zdrojů. Veškeré platby se musejí formálně realizovat prostřednictvím akreditivu otevřeného u Commercial Bank of Syria (CoBS), kde musí dovozce složit 100 % finančního krytí, a to buďto převodem z jeho zahraničního konta, anebo z konta devizových prostředků

vyprodukovaných z exportu (svých či nakoupených od jiného exportéra). Dovoz některých položek je povolen navíc pouze na základě poskytnutí vývozního úvěru v délce 180 dní. Volba způsobu platby (zahraniční účet, exportní dolary, 180 denní úvěr) závisí tedy na charakteru dováženého zboží a jeho příslušném zařazení v seznamu položek určených k volnému dovozu, který každý rok upravuje Ministerstvo ekonomie a zahraničního obchodu.

Vývozce většinou není ochoten čekat na převod peněz od CoBS, takže dostane od dovozce zaplacené dopředu z jeho účtu v zahraničí, dovozce pak vyžaduje některou ze dvou klauzulí, které je nutno uvést na proforma fakturu, a to: "free of payment" nebo "180-day credit facility. Kupující v každém případě musí deponovat peníze u CoBS, která mu je, po obdržení vývozních dokumentů (resp. za 180 dní od jejich obdržení), vrátí zpět na jeho účet v zahraničí, eventuelně zaplatí vývozci, pokud tento nedostal od dovozce zaplacené předem z jeho účtu v zahraničí.

Všeobecně lze konstatovat, že platební morálka soukromého sektoru je lepší, než v případě státního. V každém případě lze doporučit platební podmínku "plat předem" nebo "potvrzený neodvolatelný akreditiv" do doby než nastane mezi partnery patřičná důvěra.

Platební morálku a finanční situaci možného obchodního partnera lze zjistit prostřednictvím následující specializované firmy, která zatím jediná na trhu, provádí tzv. Credit Reporting. Cena za stručnou zprávu o finančním postavení sledované firmy se pohybuje kolem 40 USD. Firma údajně spolupracuje s exportními pojišťovnami typu Hermes, Coface, André Piguet, Ducroir, Burgel, Honyvem atd. Kontakt na firmu je: OFA-BCC- Business Consulting Center (Credit Reporting) Mr. Wadi Chachati, Damascus, P.O.Box 451, tel: 3318237, fax: 4426021, email: ofa@net.sy.

6.8. Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

V obchodě je velký význam přisuzován osobním vztahům, známostem a referencím od přátel. Proto je nezbytné si nejprve získat osobní důvěru, což se neobejde bez častých osobních kontaktů, přestože nemusí mít s projednávaným obchodem přímou souvislost. Často intuitivní chování Syřanů způsobuje, že důvěra a sympatie k představiteli firmy mají pro ně větší váhu, než firemní výkazy. Rovněž dary jsou běžnou součástí obchodního života. Alkohol však není vhodným dárkem, pokud se neví, že obdarovaný alkohol akceptuje. Vhodnější je proto české sklo a jiné, pro naši zemi charakteristické suvenýry (i větší hodnoty). V Sýrii se důsledně používá a respektuje titul Dr., zejména doktor ekonomie, práv a medicíny, ostatní tituly nejsou tak obvyklé. Ve vysokoškolském prostředí je samozřejmě používán titul docent a profesor. Tituly jsou uvedeny i na vizitkách, které jsou psány většinou v angličtině i v jazyce arabském. Ačkoli dochvilnost není mnohdy u Syřanů na místě, od evropských partnerů ji očekávají.

Arabština je úředním jazykem, rozšířeným po celé zemi. V obchodním styku převládla angličtina nad francouzštinou, která je na ústupu. Znalost obyvatelstva některého ze světových jazyků je malá. Mnozí vysocí činitelé hovoří pouze arabsky. V oblastech koncentrace menšin je rozšířena kurdština (severovýchod) a arménština (Aleppo).

Státní a náboženské svátky v r. 2015:

- 1. ledna - Nový rok
- 3. ledna* - Narození Proroka Muhameda
- 8. března - Den revoluce
- 21. března - Den matek
- 4. dubna - Velikonoce (ortodoxní)
- 17. dubna - Den nezávislosti
- 1. května - Svátek práce
- 6. května - Den mučedníků
- 17. července* - Eid Al-Fiter (konec Ramadánu)
- 6. října - Výročí Říjnové války
- 23. září* - Svátek Al-Adha
- 14. října* - Nový rok podle muslimského kalendáře Hijri

- 25. prosince - Vánoce

Svátky označené * jsou muslimské a jejich přesný termín se řídí lunárním kalendářem a pozorováním fáze měsíce.

Pracovní doba státního sektoru:

- Ne – Čt: od 8.00 do 15.30 hod. (oficiální), skutečná je cca od 9.30 do 14.00 kdy je možné úředníky na úřadech zastihnout
- Pá, So: volno, ranní dochvilnost však není typickým rysem.

Pracovní doba soukromého sektoru:

- Soukromý sektor pracuje dle vlastní úpravy, ráno od 9.00 do 14.00 – 15.30, výjimkou nejsou večerní hodiny 17 – 20 hod.

Prodejní doba v obchodech:

- od 9.00 – 10.00 do 14.00 hod. a od 16.00 do 20.00 – 21.00 hod.

6.9. Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Pro vstup a pobyt na území cizího státu musejí občané ČR splňovat podmínky stanovené jeho zákony. Ke sdělování [aktuálních podmínek vstupu a pobytu](#) na území cizího státu je příslušný zastupitelský úřad daného státu. Následující informace jsou určeny k základní orientaci. Ministerstvo zahraničních věcí ČR proto doporučuje českým občanům, aby si před cestou ověřili u zastupitelského úřadu navštěvovaného státu, zda se podmínky pro vstup a pobyt nezměnily.

Krátkodobý cestovatel může žádat o vízum na ZÚ SAR v Praze, je možné udělit dvojí i několikanásobný vstup. Vízum je obvykle platné tři měsíce od data udělení a je považováno jako vstupní na dobu pobytu 15 dnů. Pokud má být pobyt delší, cestovatel musí požádat těsně před uplynutím této doby o prodloužení na imigračním úřadu. Pobyt se dá prodloužit na jeden měsíc, poté je nutno požádat o další prodloužení. Délka povoleného prodloužení závisí na důvodech pobytu a přístupu příslušných úředníků. Poplatek za prodloužení je 50 – 100 SYP, nutné jsou 4 fotografie. Prodloužení trvá od 1 hod. do 1 dne v závislosti na momentálním počtu žadatelů. Pobyt se dá prodloužit nejen v Damašku, ale i ve všech provinčních městech, kde bývá prodloužení rychlejší.

Vízum k dlouhodobému pobytu lze získat na základě kontraktu na dodávku a montáž zařízení, případně technické pomoci nebo pokud má firma v zemi registrovanou pobočku (branch office). Syrskými úřady je vyžadována záruka místní partnerské společnosti. K opuštění Sýrie je nutné získat výstupní nebo zpětné vízum vždy na základě souhlasu partnerské společnosti. Nevyžaduje se lékařské potvrzení o AIDS, pouze při dlouhodobém pobytu. Úřady nevydají vízum do pasu, ve kterém je uděleno izraelské vízum či razítko z překročení izraelského hraničního přechodu.

Dovoz a vývoz valut, místní měny a osobních potřeb

Dovoz valut a syrských liber do Sýrie není omezen a nevyžaduje se jejich přihlášení celním orgánům. Stejně tak neexistuje povinná výměna valut. Pokud však subjekty dovážející měnu hodlají tuto měnu opět vyvézt, je nutné při dovozu její přihlášení celním orgánům v případě, že:

- vyvážená částka u ne-residentů a Syřanů žijících v zahraničí déle jak rok (kromě Jordánska a Libanonu) bude přesahovat 5 000 USD
- vyvážená částka u residentů (Syřané, cizinci s pobytom 1 rok, právní osoby registrované v Sýrii a pobočky zahraničních společností) bude přesahovat 3 000 USD a 2 000 SYP

Vývoz zahraniční měny je omezen na 10 000 USD, stejná částka platí pro syrské liry.

Místní směnárny v zásadě odmítají přijímat starší vzory USD bankovek.

Při cestování vlastním automobilem je na hranicích nutno zakoupit místní pojistku odpovědnosti v ceně 30 USD a karnet v ceně 40 USD, které platí 30 dní.

Oblasti se zvýšeným rizikem

MZV ČR nadále nedoporučuje občanům ČR cesty do Sýrie vzhledem k pokračujícímu ozbrojenému konfliktu v Sýrii a související celkové destabilizaci bezpečnostní situace v zemi. Intenzita a územní rozšíření násilných incidentů se nepředvídatelně mění, rizikové jsou prakticky všechny regiony. Doporučujeme sledovat aktuální cestovní doporučení a varování na stránkách MZV ČR (www.mzv.cz).

6.10. Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Problematiku zaměstnávání nerezidentních občanů v zásadě určují následující instituce:

- Ministerstvo práce a sociálních věcí v oblasti definování pravidel zaměstnávání cizinců v Sýrii v duchu ustavení zákona 91/1959, vyhlášky ministerstva č. 2040/2005 a 15293/2006;
- Generální ředitelství pasové a imigrační agendy v otázce pravidel pro udělování povolení k pobytu;
- Ministerstvo financí v oblasti agendy daně z příjmu podle ustanovení zákona č. 24/2003.

V závislosti na konkrétních případech mohou do celého procesu vstoupit i další subjekty, jako jsou jednotlivá resortní ministerstva, exekutiva průmyslových zón apod. Obecně se jedná o proces velmi komplikovaný, jehož úspěšné zvládnutí může trvat velmi dlouhou dobu.

V zásadě platí, že v případě, že uchazeč usiluje o pracovní místo jako zaměstnanec, musí mj. předložit doklad na Ministerstvu práce o sociálních věcí, že není na definované místo jiný rezidentní uchazeč, event. že žadatel pobývá v Sýrii déle než 10 let. V případě zaměstnání v soukromém sektoru je požadováno kromě předložení dokladů o profesní způsobilosti i prohlášení, že během působení na daném pracovním místě bude v rámci definovaného programu vyškolen místní zaměstnanec, který postupně nahradí nerezidentního pracovníka.

V případě žádosti o pracovní povolení jako zaměstnavatel je nutné na Generálním ředitelství pasové a imigrační agendy začít procedury vyřizování žádosti o povolení k rezidentnímu pobytu podle aktuálně platných procedur dokazováním profesní způsobilost, předložením dokladu o pronájmu výrobních, event. kancelářských prostor event. dokladu o pobytu na území státu delší než 10 let, pokud je k dispozici. V určitém stádiu byrokratického procesu, který se mění, je dále veškerá žádost postoupena Ministerstvu práce a sociálních věcí, které po absolvování vlastních procedurálních pravidel znovu celou záležitost postoupí Generálnímu ředitelství pasové a imigrační agendy k dovyřízení.

6.11. Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Lékařské ošetření a zdravotní péči nutno platit v hotovosti. Pro krátkodobý pobyt se doporučuje uzavřít pojištění léčebných výloh v zahraničí u některé české pojišťovny. Místní zdravotní pojištění pro cizince neexistuje. Hospitalizace je možná při úrazu nebo ohrožení základních životních funkcí. Úroveň státních zdravotnických zařízení je velmi nízká, proto se doporučuje využívat pouze několika soukromých zdravotnických zařízení, které se blíží nebo mají evropský standard. U týdenní hospitalizace se zákrokem lze očekávat účet až ve výši kolem jednoho i více tisíc USD.

7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. [Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)
- 7.2. [Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu \(CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra\)](#)
- 7.3. [Praktická telefonní čísla v teritoriu \(záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.\)](#)
- 7.4. [Internetové informační zdroje](#)

7.1. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Embassy of the Czech Republic

Damascus, P.O. Box 2249, Syria

tel.: 00963 (0)11 3331383, 3339395, 3333077

fax: 00963 (0)11 3338268

e-mail: damascus@embassy.mzv.cz (ZÚ)

lokality: Abou Roumaneh, Abi al-Alaa al-Maari Sq.- (lidově Dawár Rawda), Misr Street 51

Jednotlivé složky ZÚ jsou umístěny v jedné budově.

- Velvyslanec: PhDr. Eva Filipi
- Politický, konzulární a obchodně-ekonomický úsek: Mgr. Petr Tůma
- Konzul USIS: Mgr. Jan Ondřejka
- Pracovní doba: Ne-Čt 7.45-16.15 hod.
- Územní působnost: Sýrie

Honorary consulate in Lattakia

Lattakia, 8th March Street - Zein Building, P.O.Box 20

tel: 00963 41 467032-8

fax: 00963 41 473732

e-mail: cz-cons@zeinbros.com

- Vedoucí HK: Walid Zein
- Provozní doba úřadu: Po-Čt, 9:30-14:00
- Územní působnost: Governoráty Lattakie a Tartous

Honorary Consulate in Aleppo

Aleppo, Cheikh Taha Street (near Al Foursan Cafe), P.O. Box 235

tel. 0096321/4663520, 0096321/4663500

fax: 0096321/44663510

e-mail: aleppo@honorary.mzv.cz

- Vedoucí HK: Joseph Sakkal
- Provozní doba úřadu: Po-Čt 9:00 - 14:00
- Územní působnost: Aleppo, Idleb, Hama, Raqqa, Hasakeh

7.2. Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

- Ministerstvo zahraničních věcí: Odbor států Blízkého východu a severní Afriky, tel.: 22418 2470
- Ministerstvo průmyslu a obchodu: Odbor zahraničně ekonomických politik II, tel.: 22485 2633

7.3. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

- První pomoc: 110

- Policie: 112
- Požárníci: 113
- Obecná infolinka: 147

7.4. Internetové informační zdroje

Portál s výběrem nejdůležitějších internetových adres o zemi (oficiální stránky všech státních institucí, komerční a turistické informační servery) je přístupný na www.syriagate.com.

Pro získání některých obchodních a ekonomických informací možno doporučit stránky Ministerstva ekonomie a zahraničního obchodu (www.syrecon.org). Užitečné informace komerčního charakteru je možno dále získat prostřednictvím amerického Country Commercial Guide na www.usatrade.gov, nebo jeho britského protějšku na www.tradepartners.gov.uk.

Kvalitní, avšak placené, informační služby z oblasti ekonomiky a obchodu poskytuje The Syria Report (www.syria-report.com) či the Economist Intelligence Unit (www.eiu.com).